

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

24. An sit irregularis, qui non potuit dimovere foeminam à consilio dato de
abortu faciend? Ex p. 4. tract. 2. res. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Sup. hoc in
tom. 8. tr. 5.
Ref. 88. & in
alris ejus
primæ an.

3. Tertiò, si quis consilium, vel mandatum dedit ad delictum, vel ad homicidium, abortum, vel clerici percussorem, &c. Et constat de corpore delicti, seu effectu sequuto, sed dubitat, an ille motus sit à sua cooperatione, seu consilio, vel mandato, an verò aliàs id principalis esset facturus; tunc in dubio præsumptio est contra ipsum, & censetur penas incurrisse, Sanch. lib. 1. cap. 10. num. 44. prope fin. Farinac. quest. 129. numero 140. Sayr. lib. 7. cap. 3. num. 2. Imò etiam si executor dicat se aliàs fuisse facturum, non est ei facile credendum, ut Farin. num. 152. Nisi adint aliæ conjecturæ infringentes talem præsumptionem, ut gravis inimicitia præcedens, vel si protestatus jam fuerat se facturum, aut se jam præparaverat ad illud, Farin. num. 129. cum multis Doctores, & num. 143. cum seqq. Aliqui tamen dicunt dari posse dicto illius, si sit persona aliqua fide digna, & non adint aliæ conjecturæ contrariæ. Henrich. lib. 14. cap. 16. n. 3. Sayr. de Consil. lib. 7. cap. 3. n. 2. Sanch. n. 44. in fin. Avila p. 7. disp. 6. sect. 2. dub. 3. concl. 5. Huculque P. Theaur.

Sup. hoc in
Ref. not.
præteritæ, & in
Sed an. & in
aliis ejus an.

4. Igitur dicendum est, quòd si quis procuravit abortum, sed dubitat de effectu subsequuto, non sit censendus irregularis. Et si dedit consilium, ego puto posse stare dicto personæ fide dignæ, cui datum est consilium, si dicat, non fuisse ab eo motum: verum circa præsentem Quæstionem, ne deferat videre Fagundes in Decalogum, tom. 1. lib. 2. cap. 10. num. 16. 17. & 18.

Sup. hoc in
S. annot. præ-
teritæ, & in
aliis ejus
not.

RESOL. XXIV.

An sit irregularis, qui non potuit dimovere feminam à consilio dato de abortu faciendo? Ex part. 4. tract. 2. Resol. 15.

Sup. hoc in
Ref. seq. &c.

1. Affirmativè ex Navarro & Corduba respondet Avila de censur. part. 7. disp. 6. sect. 2. dub. 4. concl. 3. quia, ut dictum est in superiori resolutione, non sufficit revocare consilium ut evitetur irregularitas si in effectu mors ex dato consilio sequatur. Adde quod aliqui addunt quòd si consulens non potest occidendum monere de periculo, adhuc remanet irregularis: sed hoc accidit in casu nostro; ergo, &c. Et in hanc sententiam docet etiam doctus Petrus Cornejo in 3. part. tract. de irregular. disput. 1. dub. 2. quest. 2. num. 3.

* Quæ nunc
est sup. in tr.
Ref. 114.

2. Verum non reticeam contrariam sententiam docere Henriquez libro 14. capite 16. numero 5. & in gloss. litt. O. ubi sic ait: Non sit irregularis Clericus, qui conjugatam dissuadere non potest à consilio abortu dato, quia factum est præmonuisse infantem in matre sua ut moneri potuit. Ita ille, cujus sententiam ipse testatur docuisse aliquos recentiores. Sed asserit Avila quòd illa monitio infantis in matre nullius est momenti, siquidem infans in utero nullo modo potest se liberare; possit tamen quis dicere, quòd in tali casu consulens ut avertat homicidium facit quod facere potest, & idè Villalobos in summ. tom. 1. tract. 21. diff. 20. num. 8. rectè notat: [Que el Consejo no es meramente causa natural, que ponga necesidad física como el veneno, sino solamente es causa moral, y por esto si el consejero hizo lo que moralmente pudo y devia hazer para impedir el efecto es visto haver quitado la causa y así nose le imputará el homicidio.] Ita ille, qui citat Suarez. His tamen non obstantibus contra Henriquez ante Avila docuit affirmativam sententiam Sayros libro 7. capite 3. numero 5. in fine. Verum Navarra & Præpositus, quorum doctrinam probabilem putat Lessius, ut visum est in superiori resolutione, dixerunt sufficere consulentem revocare

Quæ hic est
sup. in tr. 5.
Ref. 114.

tantum mandatum, & non monere occidendum; sed hoc accidit in casu nostro, ergo. Adde quod supra probabiliter dictum est, quòd non impediens homicidium ad quod tenetur de iustitia, non est irregularis; ergo, quanto magis in casu nostro, in quo impedimentum fuit præstitum. Unde sententia Henriquez probabilis mihi videtur, sed primam puto probabiliorem & tutiorem.

RESOL. XXV.

An qui dedit consilium de abortu faciendo, si non potuit dimovere feminam à consilio dato, incurrat censuram, si irregularitatem? Ex p. 7. tract. 5. Resol. 29.

1. Affirmativam sententiam nominatim contra me tenet novissimè Eminentiss. Cardin. de Lugo de Iustit. tom. 2. disp. 19. sect. 2. §. 2. num. 39. & alij penes ipsum. At ego non discedo à negativa, quam docui in part. 4. tract. 2. resol. 15. Et novissimè illam docet Steph. Baunius in Theolog. moral. tom. 1. tract. 11. quest. 27. ubi sic ait: An revocato consilio, qui suavitè liberetur à scelere, controversantur Doctores. Affirmativa Navarr. placet, cap. 27. summ. Majol. cap. 48. Comit. resp. lib. 4. quest. 10. P. de Navarra lib. 3. cap. 4. num. 27. Portello in dub. verb. homicidium, num. 12. nam quid ab eo exigi præterea debeat, ac possit, non est facile dicere, quam in alterius exitium, male consultus telum exuerat, auram meliorem afflatus à celo reterit, quid ab eo si ipsa supernè in terras laberetur æquitas, amplius postularet? hæc illi conjectura probabilis, ad fidem non absonè.

2. Quæ tamen à Lessio non probantur, lib. 2. de Iust. cap. 13. dub. 3. num. 16. negat enim ad culpæ fugam consulenti satis esse, si quæ ipse consuluit, revocet, instilletque nolit, utpote prohibita legibus, nisi etiam opposita persuadeat. V. C. suasit quis amico ut litrem contra factum & æquum vicino intendere, si pecuniam quam mentitur sibi debitam, deneger, eidem vim faciat, & eidem esse; enim verò si contemni se sciverit, honoris se, ac famæ factum alicui, proinde audendum esse, quod metuatur dedecus, vitæ alienæ periculo redimendum esse. Contendit hic Auctor, ad officium boni viri consulenti satis non fore, si se deceptum asserat, si contra quam prudentia postulabat ac charitas, de vi inferenda fortunis, aut vitæ alienæ, iniqua se ac turpia dedisse consilia dicat, nisi quam habet anticipatam animo voluntatem ea faciendi, oppositis rationibus abstergat, ac dissipet. Et hoc firmamentum ejus præcipuum, quod ostensione commodi, honoris, aut famæ, sibi ex hoc grandi, vastoque facinore conciliandæ in populo, consulens, ejus voluntati, quam est consiliis suis ad illum patrandum aggressus, fortes acrisque ad malum stimulos addidit, qui stimuli perseverant hand dubie, manentque, quâdiu eorum incitatus motivo (ut aiunt) conceptum scelus vult proficui, ex quo sequi ait Lessius, quòd cum sit consulens, hujus voluntatis auctor, ac causa: fore quoque & effectus, id est, necis, damni, ac proinde, veri speciem habere, extra irregularitatis periculum consulentem non fore, si dati consilij revocatione mera, solâque contentus non id agat, ut in contrarium instillet ejus animum cui auctor sceleris admittendi fuerat.

3. Et hæc sententia probabilis, prior tamen tenenda in praxi, ratio est, quod quando id consulens eveniret, faceretque pro viribus, ea ut iniqua, malâque esset parerent omnibus, nec sequenda, non videtur horum executor, illis moveri agique amplius, sed improbare sua, damntaxat, ac malitia, Huculque Baunius.